

Utrikesdepartementet

2018-04-12

Dokumentbeteckning

JOIN (2019) 5

GEMENSAMT MEDDELANDE TILL EUROPAPARLAMENTET,
EUROPEISKA RÅDET OCH RÅDET EU och Kina – En strategisk hållning

Sammanfattning

I gemensamma meddelandet ”EU och Kina – En strategisk hållning” redovisar kommissionen sin syn på hur EU:s förbindelser med Kina bör utvecklas. Kommissionen föreslår tio åtgärder som behandlar förbindelserna med Kina med hänsyn bland annat till EU:s utrikes- och säkerhetspolitiska intressen och EU:s globala konkurrenskraft. Regeringen välkomnar att kommissionen gör en framåtblickande genomgång. Det är viktigt att meddelandet slår fast värdet av EU-enighet liksom att EU:s kinastrategi utgör grunden i EU:s arbete. Regeringen menar vidare att EU:s arbete i förhållande till Kina bör utgå från EU:s intressen, till stöd för det regelbaserade internationella samarbetet. Detta gäller exempelvis att värna frihandel, miljö och klimat samt mänskliga rättigheter. Meddelandet innehåller en rad åtgärdsförslag som behöver beredas vidare i Regeringskansliet.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Den 12 mars 2019 lade kommissionen och den höga representanten för utrikes- och säkerhetspolitiken fram ett gemensamt meddelande som behandlar förbindelserna mellan EU och Kina. Meddelandet är en framåtblickande uppföljning av EU:s Kina-strategi som rådet antog 2016. Det gemensamma meddelandet lades fram mot bakgrund av Kinas växande ekonomiska makt och politiska inflytande. Kommissionen och den höga

representanten granskar i meddelandet hur förbindelserna mellan EU och Kina har utvecklats och lägger fram förslag på åtgärder för att bemöta de möjligheter och utmaningar som finns inom förbindelserna.

1.2 Förslagets innehåll

EU och Kina ingick 2003 ett strategiskt partnerskap. För att slå fast grunderna för det samlade arbetet antog EU 2016 en Kinastrategi. Dialoger mellan EU och Kina sker idag på ett 60-tal frågeområden.

I syfte att vidareutveckla EU:s arbete på större frågeområden lade kommissionen och den höga representanten för utrikespolitiken i mars fram ett framåtblickande gemensamt meddelande. I meddelandet förordar kommissionen tre huvudmål för arbetet framöver: ett fördjupat förhållande med Kina för att främja gemensamma intressen på global nivå, ökad balans i handelsutbytet samt stärkande av EU:s egen politik och industri gentemot förändrade ekonomiska realiteter. EU:s kinastrategi från 2016 utgör alltså grunden i arbetet.

Kommissionen beskriver i meddelandet att det i bred bemärkelse är viktigt att samarbeta med Kina för att stödja verkningsfull multilateralism och bekämpa klimatförändringar. Kommissionen menar att EU bör samarbeta med Kina för att upprätthålla den regelbaserade världsordningen. Kommissionen framhäver vidare att EU ska understryka nödvändigheten av att Kina följer folkrätten som helhet, och inte ställa sig utanför vissa delar eller omtolka befintliga regler. Kommissionen förordar att EU på ett verkningsfullt sätt ska föra en dialog med Kina om mänskliga rättigheter. Vidare framhålls att EU ska samarbeta närmare med Kina i internationellt utvecklingssamarbete. När det gäller klimatförändringar framhåller kommissionen att EU måste fortsätta att utveckla starka förbindelser med Kina, där ett partnerskap är avgörande för att de globala klimatåtgärderna ska vinna framgång.

Kommissionen vill se ett ökat engagemang från Kinas håll för fred, säkerhet och hållbar ekonomisk utveckling. Kina beskrivs ha förmåga och skyldighet att bidra till att möta de regionala säkerhetsutmaningarna. Kinesiska investeringar, inte minst i EU:s närområde, beskrivs innehålla problematik där investeringarna bidrar till ekonomisk tillväxt, samtidigt som den socioekonomiska och finansiella hållbarheten försummas. Mot denna bakgrund framhålls att EU med ännu större kraft bör främja stabilitet, hållbar ekonomisk utveckling och respekt för goda styrelseformer i partnerskap med unionens samarbetsländer. EU:s strategi för förbindelserna mellan Europa och Asien beskrivs utgöra en tydlig ram för dessa kontakter med Kina, specifikt i frågor gällande handel, energi, transporter och digital sammankoppling.

I förhållande till det handelspolitiska samarbetet med Kina beskrivs vikten av att uppnå ett mer balanserat och ömsesidigt handels- och investeringsförhållande samt behovet av att stärka unionens konkurrenskraft för att garantera lika villkor. I meddelandet beskrivs att Kinas växande marknad och ekonomisk makt skapar viktiga möjligheter. EU måste därmed ta hänsyn till den kinesiska ekonomins utveckling. Vikten av att utveckla ett mer balanserat och ömsesidigt ekonomiskt förhållande till Kina understryks eftersom kommissionen menar att Kina skyddar sin hemmamarknad från konkurrens genom selektiv marknadsöppning, licensiering och andra investeringsrestriktioner. Kommissionen påpekar vidare att WTO kräver reform, i synnerhet gällande industrisubventioner och påtvingad tekniköverföring. Kommissionen påpekar även att betydande framsteg i förhandlingarna om ett övergripande investeringsavtal med Kina bör uppnås under 2019, med siktet inställt på att nå ett ambitiöst avtal under 2020. Vidare framhålls att förhandlingarna om avtalet om geografiska ursprungsbeteckningar bör avslutas i närtid då detta är avgörande för ömsesidigt erkännande av geografiska beteckningar på varandras marknader.

I meddelandet beskriver kommissionen vikten av att stärka EU:s konkurrenskraft och garantera lika villkor. Kommissionen påpekar bland annat att Europaparlamentet och Europeiska rådet bör godkänna förslaget om ett internationellt upphandlingsinstrument (IPI) eftersom EU:s företag har svårt att få tillträde till offentlig upphandling på den kinesiska marknaden. Vidare beskrivs att kommissionen har för avsikt att i mitten av 2019 offentliggöra vägledning om den rättsliga ramen för utländska anbudsgivare och varor på EU:s upphandlingsmarknad. Kommissionen menar att EU:s politiska verktyg inte tar full hänsyn till de effekter utländska regeringars subventioner har på EU:s inre marknad. Mot denna bakgrund är det nödvändigt att fastställa hur EU på bästa sätt kan hantera de snedvridande effekterna av utländskt statligt ägande och statlig finansiering av utländska företag. I meddelandet framställs att man före utgången av 2019 ska kartlägga hur bristerna i EU:s befintliga lagstiftning kan avhjälpas.

I meddelandet betonar kommissionen vikten av en starkt säkerhet för kritisk infrastruktur och teknik. Kommissionen framför att den kommer att anta en rekommendation som svar på Europeiska rådets efterfrågan om en gemensam EU-strategi för säkerhetsriskerna i 5G-näten. Vidare beskrivs att EU kommer stödja multilaterala insatser, särskilt inom G20, för att främja fria och säkra dataflöden. För att upptäcka och öka medvetenheten om säkerhetsrisker som uppstår genom utländska investeringar, framhåller kommissionen att medlemsstaterna bör säkerställa ett snabbt, fullständigt och verkningfullt genomförande av förordningen om granskning av utländska direktinvesteringar. Slutligen uppmanar kommissionen Europaparlamentet och rådet att anta de moderniserade EU-reglarna om exportkontroll så snart som möjligt.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa 2018/19:FPM43

Meddelandet i sig har ingen verkan på svenska regler. Utfallet av processer meddelandet nämner om exempelvis offentlig upphandling och utländska investeringar kan på sikt påverka gällande svenska regler.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Meddelandet har inga budgetära följder.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar att kommissionen gör en framåtblickande genomgång av förbindelserna mellan EU och Kina. Det är viktigt att meddelandet slår fast värdet av EU-enighet liksom att EU:s kinastrategi utgör grunden i EU:s arbete. Regeringen menar vidare att EU:s arbete i förhållande till Kina bör utgå från EU:s intressen, och bedrivs till stöd för det regelbaserade internationella samarbetet. Detta gäller exempelvis värnandet av frihandel, miljö och klimat samt mänskliga rättigheter.

Meddelandet innehåller en rad åtgärdsförslag som behöver beredas vidare i Regeringskansliet. Som utgångspunkt anför regeringen följande.

Regeringen välkomnar meddelandets förslag som rör utrikes- och säkerhetspolitiken. EU ska föra dialog med Kina om att upprätthålla den regelbaserade världsordningen. EU ska här framhålla nödvändigheten av att följa folkrätten i dess helhet. EU ska fortsatt driva frågor om respekt för de mänskliga rättigheterna. EU och Kina har samarbetat inom vissa säkerhetspolitiska frågor, som i arbetet mot sjöröveri utanför Afrikas horn och till stöd för den kärntekniska överenskommelsen JCPOA om Iran. I Sydkinesiska havet har Kina vägrat att följa utslag i skiljedomstol, vilket bland annat försvårar lösningen av internationella sjöfartsfrågor. Regeringen stöder att EU bör fördjupa engagemanget med Kina om fred och säkerhet. Regeringen framhåller att förutsättningar finns till framåtblickande samarbete mellan EU och Kina inom områdena miljö och klimat och internationellt utvecklingssamarbete. Regeringen framhåller vidare vikten av genomförandet av Parisavtalet och att EU och Kina tar ett gemensamt globalt ledarskap för klimatet. Regeringen stöder kommissionens handlingslinje gällande minskade utsläpp, som är en förutsättning för att hantera klimatförändringarna.

Regeringen stöder kommissionens handlingslinje gällande WTO-reform, Sverige verkar för att slå fast vikten av att gemensamt med Kina och andra länder arbeta för att modernisera och stärka WTO. Regeringen framhåller även sitt stöd för EU:s förhandlingar om ett övergripande investeringsavtal med Kina och tillstyrker att EU förhandlar ett avtal om geografiska beteckningar.

I fråga om förslagen om tillväxt och konkurrenskraft framhåller regeringen vikten av att motverka åtgärder som skapar omotiverade handelshinder eller som kan användas för protektionistiska syften. Regeringen förordar att EU förhandlar med länder om ökad öppenhet i upphandlingar, snarare än att EU ska kunna stänga sin marknad för upphandling för företag från enskilda länder. Regeringen framhåller att hållbarhetskrav ska ställas i upphandling och att konkurrensen i den offentliga upphandlingen förbättras med flera utländska leverantörer. Regeringen delar uppfattningen att problem finns med otillbörlig konkurrens från icke-europeiska aktörer som genom subventioner inrättar sig på den inre marknaden eller som tillämpar protektionistiska metoder avseende sin hemmamarknad. Regeringen välkomnar en samlad behandling på EU-nivå av de olika processer som pågår på området.

Regeringen delar uppfattningen att det behövs ett EU-gemensamt förhållningssätt rörande säkerheten i 5G-nätverk, men framhåller vikten av att kommissionens rekommendation bygger på de befintliga lagstiftningarna, exempelvis NIS-direktivet och cybersäkerhetsakten.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Flertalet medlemsstater efterlyser ökad tydlighet och vidare behandling av de åtgärder meddelandet föreslår.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Kommissionen framhåller att varken EU eller någon av dess medlemsstater effektivt kan nå sina mål med Kina utan full enighet.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Meddelandet har inte gått ut på remiss.

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Rubriken är inte tillämplig då meddelandet inte innehåller förslag till lagstiftningsakter.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Rubriken är inte tillämplig då meddelandet inte innehåller förslag till lagstiftningsakter.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

De åtgärder meddelandet föreslår rör olika råds-kretsar och avser frågeområden med olika kompetensbestämmelser. Åtgärdsförslagen behandlas i sina respektive sammanhang.

4.2 Fackuttryck/termer